

استان زیبای فارس که یکی از بزرگ‌ترین قطب‌های فرهنگی ایران به شمار می‌آید از جمله مناطق بسیار دیدنی و مشهور ایران است که بخش مهمی از تاریخ تمدن کهن و بزرگ ایران را در بر گرفته است. طبیعت جذاب و غنی استان فارس به یاری منحصر به فردترین آثار تاریخی و باستانی این منطقه آمده و جلوه‌های اعجاب‌انگیزی از زیبایی‌های طبیعی و تاریخی را به نمایش گذاشته و استان فارس را از هر لحاظ در ردیف ممتازترین مناطق ایران قرار داده است.

استان فارس نقش ویژه‌ای در فرهنگ ایران دارد و "پایتخت فرهنگی ایران" محسوب می‌شود. شاعران بسیاری از این دیار برخاسته‌اند. از میان آن‌ها سعدی و حافظ شهرت جهانی پیدا کرده‌اند. آرامگاه این دو شاعر در شهر شیراز همواره پذیرای جهانگردان بسیاری از سراسر جهان می‌باشد. از دیگر شاعران معروف شیرازی می‌توان به اهلی شیرازی، شوریده شیرازی، قانتی شیرازی و وصال شیرازی اشاره نمود. نام برخی از مفاخر و مشاهیر این دیار همچون صدرالمآلهین ملاصدرا شیرازی، روزبه فیروزآبادی، شیخ احمد نیریزی، قطب‌الدین شیرازی و بسیاری دیگر که نام بردن از آن‌ها در این مقوله نمی‌گنجد بر تارک فرهنگ و تاریخ این سرزمین مقدس می‌درخشد.

پایه‌های فرهنگ و تمدن این دیار در آثار بی‌بدیل به جای مانده از ادوار مختلف تاریخی و از نخستین دوران حضور انسان در زندگی اجتماعی در دل غارها و تپه‌های تاریخی تا آثار شاخص دوران هخامنشی، همچون شهر پارسه، پاسارگاد و نیز بناهای دوره ساسانی از جمله معبد آناهیتا، شهر تاریخی بیشاپور، کاخ اردشیر بابکان، قلعه دختر و شهر گور فیروزآباد، کاخ ساسان سروستان و در ادامه آثار فاخر دوره اسلامی و متأخر همچون مجموعه زندیه شیراز و بافت تاریخی شیراز استوار گردیده است. شیراز به شهر شعر، باغ و گل و بلبل معروف است. باغ در فرهنگ ایرانیان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و شیراز از قدیم به داشتن باغ‌های بسیار و زیبا مشهور بوده است. تعدادی از باغ‌های شیراز از لحاظ تاریخی حایز اهمیت هستند و به‌عنوان مراکز مهم گردشگری به‌شمار می‌آیند. از معروف‌ترین این باغ‌ها می‌توان به باغ ارم، باغ عفیف‌آباد، باغ دلگشا و باغ جهان‌نما اشاره نمود.

فارس از زمان‌های دور در صنایع دستی به پیشرفت‌های زیادی نایل آمده و در این زمینه دارای تنوع زیادی است. بررسی‌های تاریخی نشان می‌دهد که در این منطقه صنایع دستی مختلف و متنوع رایج بوده و بیش‌ترین تنوع در زمینه قالی و انواع دست‌بافت‌ها در این سرزمین دیده می‌شود. قالی‌بافی همگام با خاتم‌سازی از مهم‌ترین و معروف‌ترین صنایع دستی استان فارس به‌شمار می‌آید. خاتم‌کاری یکی از هنرهای دستی باارزش ایرانی است و مهم‌ترین صنعت دستی فارسی است که بهترین نوع آن در شیراز تولید می‌شود. منبت‌کاری نیز از معتبرترین و معروف‌ترین صنایع و هنرهای دستی این استان است. موسیقی محلی فارس نیز به نوعی در دل موسیقی سنتی ایران با خصوصیات خاص خودش قرار گرفته است. در موسیقی محلی استان فارس معمولاً از اشعار باباطاهر یا دوبیتی‌های دیگر استفاده می‌شود.

استان فارس یکی از مناطقی است که بزرگ‌ترین ایل ایران (قشقایی) را در بر گرفته و اهمیت و ارزش موسیقی در میان این ایلات بسیار است. تجلی خواسته‌ها و نیازهای یک ایل یا یک قوم را به صورت عملی در موسیقی آن ایل یا قوم می‌توان دید. موسیقی ایل نیز مثل همه چیز ایل رنگ و شکل خاصی دارد و همان قدر که ساده و بدوی است همان قدر نیز زیبا و دل‌فریب است. این موسیقی هرچند نتوانسته است از قید این غم و اندوه‌رهایی یابد ولی در بسیاری از آهنگ‌ها و به ویژه آهنگ‌های رقص و تصنیف شادابی دیرین خود را به نحو کاملی حفظ کرده است.

لباس‌های محلی استان فارس یکی از زیباترین جاذبه‌های فرهنگی سراسر ایران است. آوازه جاذبه لباس‌های محلی زنان و مردان ساکن در استان فارس، تا دوردست‌ها رفته و امروزه به یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های فرهنگی تبدیل شده است.

روستاهای نمونه گردشگری این استان عبارتند از: آتشکده- بند امیر- پاقلعه- تنگ

فارس، شیراز، فرهنگ و تمدن ایران زمین

ستاره منقذی / نقش رستم

فارس

Fars

افشین بختیار / دروازه قرآن

ستاره معتمدی / آبشار مارگون

براق- چیز زار- دشتک- ده کهنه- سر مشهد- قصر یعقوب- قلات- قنات ابراهیم که دوستداران طبیعت را همواره به این استان فرا می‌خواند. تقریباً همه انواع خوراک‌ها در این استان تهیه و طبخ می‌شود ولی برخی از آن‌ها خاص خود مردم استان است که در همه شهرها، بخش‌ها و دهستان‌ها تهیه شده و طرز استفاده آن از این خطه به نقاط دیگر ایران رفته است. سالاد شیرازی نامی است که در سراسر شهرهای ایران شناخته شده است. فالوده شیرازی نیز از دیگر خوردنی‌های شیراز است. کلم‌پلوی شیرازی، شکرپلو، آش سبزی، ترخلو و آش کارده از دیگر خوراکی‌های خاص شیراز است.

فارس به دلیل باغ‌ها و گلستان‌های فراوانی که دارد، دارنده بهترین و تازه‌ترین محصولات باغی است که در این میان انجیرستان‌های استهبان (که در آستانه ثبت ملی نیز قرار دارد)، انار و رب انار ارسنجان، مرکبات جهرم، عرقیات میمند و شیراز (عرق بیدمشک، نسترن، آویشن، بهارنارنج) از بهترین نمونه‌های آن است. آلبیمو از دیگر تولیدات مهم و برجسته استان است، باغات مرکبات به‌ویژه لیمو در فارس باعث شده که آلبیموی شیراز چه از لحاظ گستردگی تولید و چه از لحاظ طعم و مزه در ایران در رتبه اول قرار گیرد.

سایر شهرهای استان آباده

آباده قصبه کوچکی بوده که به آن آباده اقلید می‌گفته‌اند. کریم‌خان زند زمانی که شیراز را پایتخت کرد شاه اسماعیل سوم، نوه شاه سلطان حسین را در این آباده جا داد و دستور داد ساختمان‌هایی در آن ساخته شد. سپس چون در راه شیراز به اصفهان از این آبادی می‌گذشت، پیشرفت کرد و رفته‌رفته به‌صورت شهر امروزی درآمد.

جاذبه‌های گردشگری: ایزدخواست، قلعه ایزدخواست

اقلید

آن‌چه می‌توان درباره قدمت تاریخی شهرستان اقلید بیان کرد، به استناد آثاری است که از کتب تاریخی و سفرنامه‌های جهانگردان به‌جای مانده و بیانگر این است که اقلید در دوران پیش از اسلام نیز شهری آباد و مطرح بوده است. این شهر در فاصله ۲۷۵ کیلومتری شیراز قرار دارد و یکی از قدیمی‌ترین شهرهای استان فارس است.

جاذبه‌های گردشگری: قبر دختر گبر، دره براق و قدمگاه سده.

افشین بختیار / کاخ سروستان

جهرم

بنای شهر جهرم را به همای دخت بهمن، فرزند اسفندیار پادشاه اساطیری ایران نسبت می‌دهند. به روایت مورخان، این شهر چهارصد سال پیش از میلاد مسیح توسط اردشیر اول پنجمین پادشاه هخامنشی بنا شد و در دوره هخامنشی و ساسانی مرکز اقامت شاهزادگان بود.

جاذبه‌های گردشگری: قدمگاه جهرم، صیمکان، دره تادوان، قبر جاماسب، آرامگاه خلیفه و آتشکده کاریان.

داراب

این شهر، قبل از اسلام، دارابگرد نامیده می‌شد و خرابه‌های آن در پنج کیلومتری جنوب شهر داراب فعلی قرار داشت. بنای دارابگرد را به داراب، پسر بهمن پسر اسفندیار پادشاه اساطیری ایران نسبت می‌دهند و مورخان او را همان داریوش اول می‌شمارند.

جاذبه‌های گردشگری: مسجد جامع داراب، نقش‌برجسته داراب، مسجد سنگی، آتشکده آذرجو، کاخ کیومرث، آتشکده میرترک، آبشار فدای و تنگه چک‌چک.

سروستان

مستندسازی تاریخ کهن سروستان، معشوش است. نام این شهر برای نخستین بار در اواخر قرن دهم میلادی توسط مقدسی، ابن‌خردادبه در ۸۶۴م. و استخری در ۹۵۱م. مطرح شد و آن‌ها در نوشته‌های خود از این محل با نام خاورستان یاد کردند که بر جاده بین شیراز و دارابگرد واقع است. احتمال دارد که این نام، تلفظ قدیمی اسم این شهر باشد. در طی قرون بعدی، سروستان (یا خاورستان) به تعدد در نوشته‌های جغرافی‌دانان عرب و پارسی مطرح شده است.

جاذبه‌های گردشگری: کاخ عهد ساسانی و مزار شیخ یوسف سروستانی.

سپیدان

منطقه سپیدان دارای شماری از زیباترین مناظر و مناطق طبیعی استان فارس است و به واسطه سرسبزی و طراوت خود در تابستان و فراوانی برف در زمستان پذیرای مسافران بسیاری در طول سال است.

جاذبه‌های گردشگری: آبشار مارگون، دره بستانک، دره تیزاب و چشمه شش‌پیر.

افشین بختیار / کاخ سروستان

فسا

فسا از شهرهای قدیمی ایران است که بنابه گفته برخی از مورخان قدیم، "پاسارگاد" نام داشته و در الواح گلی تخت جمشید به نام "پشتی‌یا" یا "باشی‌ها" نوشته شده است.

جاذبه‌های گردشگری: تل ضحاک، دره میج و غار گبری.

فیروزآباد

فیروزآباد کنونی را در عهد باستان "اردشیرکوره" و "شهر گور" می‌نامیده‌اند که معرب آن "جور" بوده و بنای این شهر را به اردشیر، بنیانگذار سلسله ساسانی نسبت می‌دهند.

جاذبه‌های گردشگری: کاخ اردشیر، قلعه دختر، پل ساسانی و جاده ساسانی.

کازرون

کازرون از شهرهای قدیمی ایران است. نخست شهر شاپور که ویرانه‌های آن در ۲۰ کیلومتری کازرون قرار دارد. اهمیت و مرکزیت داشت و کازرون فعلی از توابع آن بود. چون شهر شاپور ویران شد "فیروز" پسر بهرام ساسانیه شهر کازرون را بنا و "قباد" ساسانی آن را آبادتر و بزرگ‌تر ساخت.

جاذبه‌های گردشگری: بیشاپور، کاخ شاپور، کاخ والرین، نقوش تنگه چوگان، غار و مجسمه شاپور، باغ‌نظر، بقعه علامه دوانی، آتشکده کازرون، نقش برجسته بهرام دوم و کتیبه ساسانی.

لار

در مورد نام لار در متون تاریخی آمده است که این شهر ابتدا لاد نامیده می‌شد و لاد نام یکی از پسران پادشاه قدیم پارس بود که این شهر را در ناحیه گرمسیری جنوب پارس ساخت. این شهر دوره صفویه به‌دلیل واقع بودن در مسیر راه

تجارتی به بندرعباس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود.

جاذبه‌های گردشگری: بازار قیصریه، قلعه اژدهاپیکر، آرامگاه مادر نادرشاه و باغ نشاط.

مرودشت

نام این شهر احتمالاً اقتباسی از دشت‌ها و مرغزارهای سرسبز آن بود. اولین بار، ابن‌بلخی در کتاب فارس‌نامه از مرو به‌عنوان یکی از محلات شهر باستانی استخر نام برده است.

جاذبه‌های گردشگری: تخت‌جمشید، نقش رستم، نقش رجب، تپه‌های باستانی باکون، شقا، مالیان، شهر تاریخی استخر، قدمگاه مرودشت، بند امیر و پل خان.

نورآباد ممسنی

ممسنی را شوشستان نیز گفته‌اند. نورآباد درشمال استان فارس قرار دارد و اولین بار به‌خاطر وجود مرتع غنی مورد توجه اقوامی که دارای معیشتی مبتنی بر دامداری بوده‌اند، قرار گرفت.

جاذبه‌های گردشگری: میل اژدها، داو و دختر، قلعه سفید و نقش برجسته سراب بهرام.

نی ریز

نی‌ریز در زمان هخامنشیان یکی از مراکز مهم سلاح‌سازی و به "نای‌زی" یعنی کارگاه اسلحه‌سازی و فولادسازی معروف بود و احتمالاً نام آن از نیزه‌ریز گرفته شده است. در آن زمان بیش از ۷۰۰ کارگاه تهیه و توزیع زره، شمشیر و نیز در این شهر دایر بود.

جاذبه‌های گردشگری: مسجد جامع نیریز، آرامگاه احمد نیریزی و ایچ.